

(St. Margareten).

Orientacija pravilna. Cerkev leži na griču nad vasjo v n.v. 377 m.

Literatura in viri: Farna kronika iz l. 1860.

Cerkev sestavljajo: prizidan zvonik, ladja ter precej nižja apsida. Gradnja je opečna, ometana. Streha sedlasta, opečna; apsidna stožčasta opečna; zvonikova čebulasto-laternasta, pločevinasta.

Zunanjščina: Je neoromanska. Ladjo členijo od zunaj zelo močni členoviti pilastri (4 pari), med katerimi so 3 pari visokih polkrožno zaključenih oken, od katerih je prvi par zavidan do velikosti lunete. Cerkev obteka venčni zidec. Ker služi zvonica za vežo glavnega vhoda, vodijo zunanje stopnice do zvonikovega vhoda v nadstropje.

Notranjščina: Tlak je šamoten. Pevska empora je zidana in počiva na 2 stebrih. Štiri pare pilastorv v ladji vežejo preko oboka oproge, ob stenah pa loki. Obok sestavljajo 3 kapaste traveje. Cerkev je l. 1899. dekorativno poslikal Antonio Brollo.

Oprava: Glavni oltar je neoromanski. Delal ga je Albert Vogl iz Innsbrucka. Prižnico je nabavil zlater Franc Krašovic iz Celja l. 1886, orglje pa Fran Naraks iz istega mesta.

Oprema: Je brez vrednosti.

Zvonik: je brez zvonov.

Podstrešje: Stabva je ene tne gradnje.

Resume: Cerkev je bila zgrajena v letih 1885-1886 od gradbenika Valentina Scagnettija.

Okolica: Se odlikuje po lepem razgledu.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Ostalo:

Opombe:

J. Turk: Celjska topografija (Laško) rkp. str.31, zapiski 1961.

Ima še romanski prezbiteri

Stele, LXXXI, na zadnji strani.

C.sv. Marjet nad Laškim se omenja v vizit. poročilu l.1545(str.8) in l.1621 (str.9) kot podružnica župnije v Laškem.

Cerkv ima obokano ladjo in obokan prezbit, ki je polkrožno zaključen.

Na gl.oltarju je bil napis: "Tempore Reverendi Domini Joannis Winkler, Parochi Tyberiensis et Protonotarii Apostolici, et Syndicorum Caspari Zhreschovar et Matthiae Worouschagg. Anno 1680."

Od prvotnih str. oltarjev je bil ~~xxv~~desni posvečen sv. ~~xi~~ Rozaliji, levi pa sv. Janezu Krst. Sedaj pa ima c. desno oltar sv. Notburge in levo oltar sv.

Gregorja M. Vsi trije oltarji so bili restavrirani l.1859.

Na sev. strani c. je prizidan zvonik s tremi zvonovi. ~~xxxxixixixix~~1789.

Od teh sta dva iz l.1874 iz delavnice Samassa Ljubljana in majhni iz l.1809

Župnijske matrike: rojstna in mrliška od l.1789, poročna od l.1790.

Ign.Orožen: Das Bisthum und die Diözese Lavant, 4.del, 1881, str.352 -353, 358.

(St. Margareten), fara, posvečena sv. Marjeti.

Orientacija pravilna, . Cerkev leži v dolini sredi vasi.

Literatura in viri: Ign. Orožen: Bistum und Diözese Lavant IV. , Dekanat Tüffer, Graz 1881; Janez Krstinik Gajšnik: Comandiosa totius Archiparochiae Tyberiensis Topographia, rokopis, Laško 1747 ; Farna kronika iz l. 1860.

Cerkev je manjša stavba, katero sestavljajo: pravokotna ladja, enako širok in visok, $\frac{3}{8}$ zaključeni prezbiterij, na njihovi severni strani prizmatič

zvonik in zakristija, ob južni pa za travejo krajša ladja. Gradnja je kamnita, ometana. Strehe sedlasta, pultasta, opečna; zvonikova čebulasta-laternasta, deloma škrljeva, deloma pločevinasta.

Zunanjščina : je nezanimiva, ker je bila l. 1905. obnovljena brezstilno. Pristrešen talni zidec opasuje le prezbiterij, maltast, bogata prifililirani venčni zidec pa vso stavbo. Vsa okna so polkrožno zaključena, portali pa skrajno neokusni. V osi fasade je polkrožno zaključena niša s starim lesenim kipom sv. Marjete, ki kaže na 17. stol. Desnoportala je bidermajerski nagrobnik iz l. 1831. Zvonikova stena, katere členijo maltasti pasovi, zaključuje profiliran venčni zidec, ki se nad urnimi kazališči polkrožno boči. Tu se nahaja letnica 1805.

Notranjščina: Tlak je šamoten. Pevska empora je vidana in počiva na 2 toskenskih stebrih ter 3 križnih obokih, katerih enega zavzemajo okrogle stopnice. Ladjo čelnijo 4 pari pilastrov z oprogami in 3 kapastimi oboki. Glavni lok je polkrožno zaključen. Ob cerkvi je prizidana nova ladja, ki obsega samo 2 traveji ter se z 2 velikima lokoma odpira v staro ladjo. Notranjščina je dekorativno-figuralno poslikal Osvaldo Bierti l. 1905.

Oprava: Glavni oltar s kipoma Jožefa in Gregorja Velikega ter stranski s kipom Ane-Marije-Notburge sta kamnita ter delo V. Čamernika iz let 1905. in 1906.

Orglje so iz leta 1849. Delal jih je Rimpler iz Kamnika, poslikal pa Godler iz Žalca l. 1851.

Križev pot je po Führichu.

Prižnica s svojo razgibano ornamentiko kaže na 2. pol. 18. stol. Je polna baročnih elementov.

Krstilnik je spodaj kamenit, zgoraj lesen ter ga krona Jordanska skupina. Je preprosto delo iz l. 1792.

Oprema: Je brez vrednosti.

Zvonik: Je bil l. 1805. povišan za gornjo nadstropje. V njem visijo 3 zvonovi 2 sta KID-ova iz l. 1925, eden bornast, Alberta Samasse iz l. 1874.

Podstrešje: Dokazuje, da so cerkev l. 1905. dvignili za ca 1.5m. Oboki so opečni. Ometani zvonik z robnimi lizenami dokazuje, da je bila cerkev včasih nižja. Zakristija je dozidek iz l. 1905, enako kot južna ladja. Na podstrešju sta leseni plastiki sv. Neže in Frančiška Asiškega, dobri deli iz 2. pol. 17. stol., mogoče iz nekdanjega glavnega oltarja iz l. 1680.

Resume: kot dokazuje Gajšnikova Topografija, je imela cerkev še v l. pol. 18. stol. romasnko apsidno, torej je bila vsaj iz 13. stol. Cerkev se prvič omenja l. 1545. kot laška filiala. Cerkev je obdajalo ovalno obzidje, katerega sledovi so še danes lepo vidni. Zvonik je bil prizidan v 17. stol. ob severno steno ladje. Okoli l. 1756. ko so postavljali nov glavni oltar, so odstranili apsidno ter zgradili sedanji prezbitერიj. Leta 1805. so povišali zvonik, razidali njegov vhod iz ladje ter prebili sedanji vhod. Ker ni več mogla biti zakristija v zvonici, so jo tega leta postavili južno ladjo. Do l. 1831. je cerkev še obdajalo pokopališče z dvojnimi vrati ter carnerjem. Nad enim vhodom je stal kip sv. Marjeta, ki je sedaj na cerkveni fasadi. Tega leta so prenesli pokopališče ter podrli zid in carner. Leta 1905. so predelali cerkev po načrtih Hansa Paschnerja. Prizidali so južno ladjo, celo cerkev dvignili ter postavili novo zakristijo severno ob prezbitერიj.

Okolica: Župnišče je iz l. 1789, gospodarsko poslopje iz l. 1818, mežnarija pa iz l. 1864.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Ostalo: Pri šoli je kužno znamenje. Je vidano, stebrasto ter im nad podžlebljenimi zidcem 3 odprtine ter vdolbino skipom sv. Marjete. Streha je kamenita ter jo krona Benediktov križ. Znamenje je iz 16/17 stol., krp pa ljudsko kamnoseško delo iz 18. stol.

Opombe: Na župnijskem podstrešju je shranjena lesena skupina Pieta, katero sestavljajo: Marija z Jezusom, Janez Ev., Magdalena in Marija Jakobova. Je zelo kvalitetna plastika iz začetka 19. stol., katero je daroval kardinal Franc Salm kapeli sv. Antona v Rimskih toplicah. Kaže plemenite oblike avstrijskega klasicizma. Darovana je bila l. 1817. Plastiko je treba primerneje shraniti, ker se uničuje. Iz iste kapele so še kipi sv. Antona in 3 slike iz 19. stol., vse zmerne kvalitete iz že načete od podstrešnega prahu.

J. Curk: Celjska topografija (Laško), rkp. str.30, 30, zapiski 1961.

V članku - "Das Leben und Wirken des Architekten Robert Mikovics", Kirchenschmuck, 1894, XXV. Jahrgang, Nr. 4. S. 44, se ~~omejx~~ omenja kot "Kapellen-Bauten : Die Muttergotteskapelle in St. Margarethen bei Römerbad."

(O)